

Cooplinc | Kennisdeelsessie Samenleven als Woongemeenschap 23 juni 2021 @ 19.30-21.00 uur

77 aanmeldingen, 57 deelnemers

Introductie

Woensdag 23 juni 2021 delen we kennis met elkaar over hoe je samenleeft als woongemeenschap. Zo spreken we over het omgaan met tegenstellingen en met andermans eigenaardigheden. 'Elkaar aanspreken' komt aan de orde en ook de inzet van iedereen binnen de woongemeenschap. Verder hebben we het over het belang van openheid, eerlijkheid en rechtvaardigheid en ook over hoe het gezamenlijke belang kan prevaleren. Deze sessie heeft Cooplinc samen met Vereniging Gemeenschappelijk Wonen georganiseerd.

Tessa Cramwinckel van Cooplinc leidt de avond. Zo introduceert zij Peter Bakker van Vereniging Gemeenschappelijk Wonen. Hij houdt een korte presentatie waarna een open gesprek ontstaat. Een aantal vragen zijn de leidraad van het gesprek:

- Hoe ga je om met verschil van mening?
- Hoe zorg je ervoor dat iedereen zich inzet?
- Hoe leef je samen met iemand die je niet aardig vindt?
- Voordelen van samenleven in een woongemeenschap

Presentatie Peter Bakker

Peter woont al heel lang in woongemeenschappen, sinds 1971. Nu woont hij in CW Lismortel in Eindhoven; hij hoopt over 2 jaar in de ecologische gemeenschap Boschgaard in Den Bosch te wonen. Hij is actief bij Vereniging Gemeenschappelijk Wonen én bij Cooplinc en ook bij Vrijcoop.

Hij benoemt een aantal belangrijke thema's bij het samenleven in een woongemeenschap. Dat zijn:

- Openheid en eerlijkheid, problemen niet negeren
- Afspraken (versus 'ik houd niet van regels')
- De verantwoordelijkheid samen en individueel
- Elkaar erbij houden, ook na verloop van tijd

Openheid en eerlijkheid

Bij openheid en eerlijkheid horen directheid en emoties tonen. Huilen is eerder toegestaan dan boosheid, maar beiden zijn een vorm van onmacht. De vraag is: Waar komt die onmacht vandaan? Daar moet je het met elkaar over hebben. Daar is openheid en nieuwsgierigheid voor nodig. Het gaat dus niet over hoe je je uit, maar over wat daaraan ten grondslag ligt. Als je dat niet boven tafel haalt, blijft het onder de mat liggen en struikel je er nu en dan over en verlies je uiteindelijk vertrouwen. Dus (echte) emoties mogen (niet schelden of kleineren), laat het toe als mensen wat luider gaan praten.

Afspraken maken

In de CW-gemeenschap van Peter zegt men niet van regels te houden, denk aan regels over het gebruik van gemeenschappelijke ruimten. Toch hebben alle bewoners zich akkoord verklaard met afspraken die eerder zijn gemaakt door de woongemeenschap. Breng het ter sprake als je het er niet mee eens bent. Er is immers sprake van democratie.

Verantwoordelijkheid

Om het goed met elkaar te houden, moet er van alles georganiseerd worden, zoals een overleg met de corporatie, activiteiten als baravonden en koffiemiddagen of tuinonderhoud.

Ontmoetingsmomenten zijn belangrijk om het gezellig te houden. Dat is ieders verantwoordelijkheid, niet alleen van een klein groepje.

Elkaar erbij houden

Elkaar aanspreken is het meest ingewikkeld. Bij een bedrijf is er een baas die mensen aanspreekt en de verwachtingen neerlegt. In een woongemeenschap is er geen gezag, tenzij alle problemen op het bord van het bestuur wordt gegooid. Peter schreef een artikel over het gezag van de groep in GeWoonAnders, het blad van Vereniging Gemeenschappelijk Wonen. Je vindt het op pagina 7 van editie 138: <http://gemeenschappelijkwonen.nl/ga/ga138.pdf>

Ook schreef hij een artikel over Beloftes, afspraken, regels, verplichtingen en verantwoordelijkheden. Dat vind je op pagina 12 van GeWoonAnders, editie 139: <http://gemeenschappelijkwonen.nl/ga/ga139.pdf>

Vanuit het gezamenlijk belang kun je wel degelijk mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Vaak hebben mensen het idee dat ze er 'vrijblijvend' wonen en zijn ze zich niet bewust van de afspraken die zijn gemaakt. In een werkgroep is de drempel alweer lager om te zeggen: 'ik zie je weinig, het zou leuk zijn als je meer meedeed'.

CW Lismortel heeft een boekje gemaakt 'Talenten en Taken' en welke vaardigheden bij welke taken hoort. Een week later heeft iemand gecheckt wat de bewoners het komende jaar voor de woongemeenschap willen doen. Daarop hebben 40 van de 70 mensen gereageerd, waarvan 8 à 10 personen die sinds lange tijd weer actief willen worden. Bedenk dingen om mensen erbij te houden en heb wat moed. Je niet uitspreken is eigenlijk laf en is niet goed voor je gemeenschap.

Afronding

Peter vertelt dat hij veel over zichzelf leert dankzij het samenwonen in een woongemeenschap. "Ik leer mensen kennen die ik anders nooit had leren kennen omdat ze zoveel van mij verschillen. Soms kan ik wakker liggen van mensen of liever van hun gedrag, maar ik heb aan niemand een hekel.

Mooi is samen beslissingen nemen, open zijn en luisteren naar anderen en dat proberen te begrijpen en oplossingen zoeken als dat niet met elkaar strookt. Gemeenschappelijk Wonen is een broedplaats voor een basis democratie."

Chat

- Claire van CW De Heerd: "Bij ons vinden we dit ook een heel moeilijk punt, elkaar aanspreken en wie moeten dat dan doen?"
Peter Bakker: "Als bewoner een van de 60 andere bewoners aanspreken is wat ingewikkeld. Binnen je cluster is dat makkelijker. Je kunt ook een werkgroep hiervoor instellen."
- Julia van De Groene Gemeenschap: "Bij ons ook en misschien ook een herkenbaar punt: altijd dezelfde die eerlijk en open dingen aansnijdt en daardoor een beetje als 'moeilijk' of 'te hard' wordt gezien."
Peter Bakker: "Dat geldt voor mij ook."
- Erwin van CW Westervoort: "Bij ons wordt in de ALV besloten wie dat gaat doen."
- Dionne van CW Deventer: "Wij noemen dat de werkgroep VAP= Vinger Aan de Pols"

Gesprek

Deelnemers steken een virtuele hand op als ze wat willen zeggen.

Hoe ga je om met een verschil van mening?

- Paul van Goudvoormekaar (coöperatieve vereniging met 30 leden): “Corona is een grote zorg. Enerzijds zijn er mensen met angst voor de ziekte, anderzijds zijn er mensen die geloven in de complottheorie. Hoe ga je hiermee om?”
- Marianne van Woongemeenschap Eikpunt herkent dit probleem. Het blad van viruswaarheid lag gemeenschappelijke ruimten. Marianne wilde niet als woongemeenschap worden geassocieerd met dit gedachtengoed en het blad is verwijderd, maar dat werd ervaren als censuur. Door de tijd zijn de scherpe kantjes er inmiddels wat af. Het gesprek, de evaluatie moet nog plaatsvinden, anders blijft er een litteken.
- Frits herkent deze angsten en vertelt hoe zijn groep ermee omging: “Het werkte enorm verzachtend toen men ging bevragen en bleef doorvragen: waar komt de angst vandaan. Dit gaf het gevoel dat er echt geluisterd werd naar het probleem.”
Zijn groep heeft gewerkt volgens het driegeledingschema van Rudolf Steiner, dat bleek simpel en doeltreffend: https://nl.wikipedia.org/wiki/Sociale_driegeleding
Frits vertelt daarover in de chat: “Voor het leren omgaan met de belangen die sterk kunnen verschillen tussen leeftijden en personen is het kijken naar scheppen van fysieke ruimte en open oor en het succes erin voor personen cruciaal is. Het schema van de sociale DRIEGELEADING is daarbij erg handig om te hanteren. Los van aardig of lief zijn. Gewoon helderheid is daarin erg oplossend. Je kunt de wil en nieuwe moed om mee te gaan doen erg stimuleren. Helder verwoorden is voor jeugd vaak moeilijk. Ik kan dat schema toesturen desgewenst om echt alle problemen ermee te proberen oplossen. Verschillen van mening hebben altijd te maken met verschillen van belangen of strijdige belangen. Het inventariseren van de belangen en diepgaan in het weten hoe hoog dat belang is, werkt ontspannend.”
- Peter Bakker voegt toe dat het bijna een politieke strijd is tussen twee standpunten, een strijd die in feite buiten je woongemeenschap ligt.
- Dionne van CW Deventer: “Het is misschien een politiek gebeuren maar we komen het dagelijks tegen in onze woongemeenschap en heeft een enorme kloof gecreëerd. Dionne pleit voor zorg voor medebewoners die huiverig zijn voor Corona.”
- Wilma van CW Zevenkamp: “Hier was vroeger een heftige discussie over roken. Met de tijd ontstaat een soort verdraagzaamheid en nieuw elan. Verdraagzaamheid en grenzen stellen zijn belangrijk hierbij om een stil respect te creëren. Niet altijd is er een midden. Dan krijgt de een of de ander haar zin.”

Hoe zorg je ervoor dat iedereen zich inzet?

- Bij clustergewijs wonen kun je binnen een cluster iemand aanspreken.
- Ruud van CW Opaalstraat in Nijmegen chat ‘Het wonen met clusters werkt goed.’
- Heleen van Woongemeenschap Eikpunt overweegt om groepjes te vormen waarmee je mensen directer kunt aanspreken, bijvoorbeeld het schoonmaken van het gemeenschappelijk gebouw.
- Ineke van Villa des Roses vindt het Taken en Talentenboekje een goed idee. Zou je dat kunnen gebruiken als een soort inschrijvingsboekje? Voor 70 mensen is er niet zoveel werk en is het niet nodig om iedereen te laten inschrijven.
- Dionne van CW Deventer vertelt dat zij 44 werkgroepen hebben met eens per jaar een werkgroep-vergadering. “En er zijn altijd mensen die niets doen. Wellicht kun je die mensen erbij halen met zo’n boekje.”

- Frits: “Elke klus/taak kan wel of niet passen bij de zich afzijdig houdende persoon. Er zal altijd een item zijn dat van belang is om iemand uit zijn hoekje te krijgen. Diep en langs je neus vragen wat hij/zij ooit deed en nu niet meer kan doen is een mooi middel als je helpend die persoon op weg helpt om te realiseren wat hij/zij mist.”
- Frits: “Inzet en regelmatig verschijnen op gemeenschappelijke activiteiten in de gemeenschap draait om het kunnen vinden van datgene dat jou inspireert of blij maakt of merkbaar jou goed doet dankzij het gezamenlijke samenwerken (schoonmaken, koken, onderhoud plegen aan de gemeenschappelijke ruimten, etc. of samen feesten. Corona dwarsboomde alles i.v.m. verschillen in opvattingen en later ook verschillen in vaccinatiegraad tussen de verschillende leeftijdsgroepen die vaak ook omgekeerd de meest corona-inficerende of minder inficerende groepen waren.”

Hoe leef je samen met iemand die je niet aardig vindt?

- Peter Bakker: “Als iemand er eenmaal woont, heb je ermee te dealen. Aanvaard het dus zoals het is en verdiep je in die persoon. Heb belangstelling voor wie diegene is, er is altijd een kant waar je wel wat mee kunt. Het helpt om begrip te hebben voor waar diegene vandaan komt.
- Erwin van CVEG (Coöperatieve Vereniging Ecodorpen Gelderland): “Ik sluit me aan bij Peter. Ik ga erin als in een Mindfulness-oefening. Ik onderzoek waarom ik dat vind en wat mij ergert. Daarin leer ik weer wat over mezelf. Dat vind ik een voordeel. Als ik iemand echt niet leuk vind, heb ik de keus om iemand te mijden maar liever doe ik dat niet. Zo is er iemand met sociaal onaangepast gedrag die graag op bezoek komt. Zo nu en dan laat ik hem binnen. Dat is voor mij een gelegenheid om wat over mijzelf te leren.”
- Paul van Stadsoase Leiden vertelt: “Er is een conflict in de Stadoase. Er is een bewoonster die een advocaat heeft ingeschakeld. Een gesprek met haar is niet meer mogelijk, alles loopt via de advocaat.”
- Ineke van Villa des Roses adviseert om hierbij een intermediair van de LVGO in te schakelen.
- Paul van Woongemeenschap Eikpunt stelt voor om via de advocaat een mediation traject op te starten, bijvoorbeeld met de Deep Democracy methode.

Meer tips

Wil je nog een tip delen over samenleven in een woongemeenschap, vragen we de groep.

- Frits tipp: “Vraag een ander wat deze mist. Vraag naar verwachtingen en welke daarvan niet gerealiseerd zijn. Dat ligt vaak ten grondslag aan korzeligheid.”
- Yvonne & Peter Toekomstdorp: ontwikkel een app die de talenten van iedereen inzichtelijk maakt. Dan kan die app met talenten dienen om eenieder in te zetten naar zijn eigen talenten. Dan niet alleen voor de gemeenschappelijke ruimte maar voor wat eenieder maar nodig heeft. Bijvoorbeeld hulp bij computer kan door iemand gedaan worden die niet iets wil doen in de gemeenschappelijke ruimte.
- Van Frits: Geef iedereen een persoonlijke samenwerking-kluif aan wat hem /haar het meest belangrijk vindt. Dan komt hij/zij vanzelf in samenwerkende beweging en uit de isolatieweg.
- Grote overlappende Whatsapp groepen.
- Paul van Woongemeenschap Eikpunt: “Is er een leidend principe te ontdekken waarop de gemeenschap samen wil leven?”
- Marjan van CW Oldenzaal: “Hoe ga je om met huisdieren?”
- Erwin van CVEG (Coöperatieve Vereniging Ecodorpen Gelderland): “Bij elke gezamenlijke activiteit ook een verbindende activiteit betrekken, zoals samen eten na het werk.”

- Dionne van CW Deventer: “Grenzen aangeven.”
- Paul van Woongemeenschap Eikpunt: “Dan zou je elkaar al wel moeten ontmoeten om het over de wederzijdse verwachtingen te kunnen hebben.”
- Frits van Dobbelsmannklooster: “Ieder situatie is verschillend. De herkenning in deze sessie geeft weer meer inzicht. Kunnen we narratieven geanonimiseerd verzamelen en delen?”
- Erik, Dennis en Nick van BloM Utrecht: “Creëer gedeelde verantwoordelijkheid.”
- Erwin van CVEG (Coöperatieve Vereniging Ecodorpen Gelderland): “Gehoord worden is het belangrijkste, samen met de dialoog over het groepsbelang.”

Feedback

Wat vond je van deze sessie, is onze laatste vraag aan de deelnemers.

- Julia van De Groene Gemeenschap: “Zou echt superleuk en waardevol zijn als we dit maandelijks deden.”
- Egbert en Maartje van CW De Heerd: “Leuk dat er veel herkenning is.”
- Dionne van CW Deventer: “Heel erg prettig en super om zo kennis uit te wisselen. Combi presentatie en met elkaar in gesprek is prettig.”
- Marianne van Bewust Samen: “Heel inzicht gevend.”
- Jan Dirk en Divya van WoonWerkgemeenschap Babylon: “Heel goed om van de ervaringen van anderen te leren.”
- Erwin van CVEG (Coöperatieve Vereniging Ecodorpen Gelderland): “Erg fijn, gewoon al om het contact met andere gemeenschappen.”
- Marianne van Woongemeenschap: “Heel herkenbare dingen zijn genoemd, door Peter en andere deelnemers.”
- Frits van Dobbelsmannklooster: “De herkenning werkt bevestigend. Daar kan ik wat mee.”
- Paul van Woongemeenschap Eikpunt: “Ik heb onlangs ervaring met breakout-rooms gehad, en daarin met een kleinere groep uitgewisseld. De opbrengst uit de groepjes werd weer via de Chat gedeeld daarna.”
- Dionne van CW Deventer: “Blij mee.”
- Anna van CW De Vuurplaats: “Ik vond het zo een stuk fijner dan de vorige keer, bedankt allemaal!”
- Paul van Stadsoase Leiden: “Het had langer gemogen of gekund, misschien in kleinere groepen doorpraten?”
- Marianne van Woongemeenschap Eikpunt: “Breakoutrooms misschien, als het nog eens per zoom moet.”
- Marjolijn van Ons Groene Huis: “De vorm is afhankelijk van het onderwerp, voor vandaag was het gesprek geschikt.”
- Gea van De Meenthe in Tilburg: “Erg interessant en herkenbaar, veel items zijn hot bij ons. Ik sinds kort zit ik in het bestuur, dus kan info goed gebruiken.”
- Ineke van Villa des Roses: “Zinvol en plezierige vorm met de mogelijkheid om op elkaar te reageren.”
- Paul van Stadsoase Leiden: “Herkenning inderdaad en ook veel andere thema’s gehoord.”
- Madeleine van Wooncoöperatie Stroom: “Ik vond de centrale uitwisseling erg interessant en leerzaam. Concreet ook.”
- Ruud van CW Opaalstraat Nijmegen: “De ervaringen van de deelnemers en uitwisseling van ideeën vind ik erg interessant. Bedankt.”
- Heleen van Woongemeenschap Eikpunt: “Fijn om veel in de vragen te herkennen bij iedereen. Dit maakt onze eigen problemen ‘lichter’.”

- Wilma van CW Zevenkamp: “Interessant en inspirerend”
- Vincent van Boschgaard: “Fijn om al die ervaringen en problemen van anderen te horen, erg herkenbaar ook.”
- Gea van De Meenthe Tilburg: “Ik schrik ook wel van sommige heftige situaties. Ben blij dat dit bij ons niet zo speelt.”
- Julie van De Groene Gemeenschap: “Fijn om het grote aantal mensen te zien die zich inzetten voor hun gemeenschap.”
- Heleen van Woongemeenschap Eikpunt: “Veel herkenbaar in de vragen, dat geeft hoop en maakt je eigen problematiek lichter. Dank.”
- Marjan van CW Oldenzaal: “Erg zinnig ..... Wij wonen in een klein cw, 12 volwassenen en 3 parttime kinderen. Bijna vertalen van groot cw naar klein cw.
- Rob van Woongemeenschap De Wereld: “Het was de eerste keer dat ik hierbij was. Ik voel me nu vooral een spons. Maar het was enorm interessant!”
- Marjolijn van Ons Groene Huis: “Dank voor jullie enthousiasme en alle verhalen.”

Tot slot

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief:

<https://www.cooplink.nl/schrijf-je-in-voor-onze-nieuwsbrief>

Enne... word lid!

<https://www.cooplink.nl/schrijf-je-in-voor-onze-nieuwsbrief>

Nabrander

Paul Berkers van Woongemeenschap Eikpunt en tevens facilitator Deep Democracy, biedt aan om meer te vertellen over de Deep Democracy, een methode van besluitvorming waarbij de stem van de minderheid wordt meegenomen in het besluit. Wil je meer weten? Mail Paul:

paul.berkers@live.nl